

Universitets-kampen

Av
direktør
Lorentz Vogt

Adolf Hoel: Et oppgjør
med landsmenn. — Mi-
nerva.

Dosent Adolf Hoel meldte seg inn i NS i mellomkrigsperioden. Avgjørende for ham var Quisling-stillingtagen i Grønlands-saken. Som så mange andre mennesker — man kan dessverre nesten si de fleste — lot han seg så sterkt påvirke av de interesser og det arbeidsfelt, som la ham nærmest. Innmeldelsen var også begrunnet i hans berettigede forståelse av manglende norsk interesse for landets problemer i de arkaiske egner, hvor hans egen forskning og annen innsats har betydd så meget. Han var en av Grønlands-sakens fremste menn. Man kan bedømme disse aksjon som man vil — jeg har alltid kritisert dem sterkt — men den var ikke utsprunget av manglende nasjonal interesse, snarere av en viss overeksponert sjalvinisme. Inntil okkupasjonen har der aldri vært noe å bebreide ham fra nasjonalt synspunkt. Tvertimot.

Hoel ble under okkupasjonen stående som medlem av NS. — et forøvrig høyst passivt medlem. Da rektor Seip ble avsatt mottok han stillingen som viserektor, senere som rektor inntil frigjøringen. Bortsett fra det passive NS-medlemskap, som spilte en mindre rolle, er det hans overtagelse av stillingene ved Universitetet og den måte, hvorpå han skjøttet disse verv, som har vært ankepunktene mot ham og hvorfor han ble dømt. Det er da også hans universitetsarbeide som danner kjernepunktet i hans bok. Denne er selvsagt et forsvarsskrift. Ingen kan vente annet. Men utover det er det et kilde-skrift av den største betydning. Vi får vite meget mer om striden enn noen sinne tidligere og bildet blir et annet.

Der var ved Universitetet to grupper: De sterke, nesten monote motstandsmenn, og de som mente at Universitetet hadde visse verdier å varetå, som ikke måtte odelægges. Disse to grupper sto uforsonlige mot hverandre — det er forståelig. De hadde meget liten kontakt — det er vanskeligere å forstå. Det var dog kolleger og de burde ha en viss gjensidig respekt for og forståelse av hverandre. Ser man havnene på begge sider finner man like gode patrioter innen hver gruppe. I realiteten har man stått overfor det problem som gjaldt alle under okkupasjonen: Skulle der samarbeides eller ikke? Opprettelsen av Administrasjonsrådet, nevnden for industri og omsetning, villigheten til å gå inn i Riksrådet, de kommisariske statsråder, tyskerleveransene, herunder også eksporten til Tyskland, har vært bemerkent og

fordømt ut fra disse to motsatte synspunkter.

Lederen av den gruppe som jeg kaller de rabiate, professor Schjelderup, gir problemet følgende konkrete utforming:

«Det var jo en oppfatning, som i grunnen gikk ut på, at det var ønskelig å redde Universitetet gjennom krigen med minst mulige tap, og det er klart at hvis man ser slik på saken, så var Adolf Hoel en utmerket mann for Universitetet». Men slik så ikke professor Schjelderup på saken. Derfor ble Hoel en så meget farligere mann nettopp gjennom hans godartethet. På den annen side mente de menn som vel bekjempet tyskerne og NS, men syntes at man også skulle bruke sin sunde fornuft, at de ble falt i ryggen av anonyme og uansvarlige folk. (Uttalelse av professor Wernskjold)

Kampen mellom de to grupper er overordentlig interessant, fordi man her i klar og konsentrert form får stillet mot hverandre to livssyn.

Adolf Hoel's bok bærer ved sin beherskede form preg av å være skrevet av en renslig tenkende mann. Den er også både klar og velformet og bør leses.

Lorentz Vogt.

Trygdene på Nøtterøy

Nøtterøy formannskap holdt møte i går og innstilte for herredstyret at mønstrykden inntil 1. kommunen og at satsene gjelder fra 1. okt. 1951 etter de vedtekter som er utarbeidet for denne trygd.

Videre innstilte man at aldersgrensen for å oppnå uføretstrygd settes til 16 år. Det gis anledning til for nevnden å yde støtte i form av hjelp til omskolering.

Man besluttet videre å bevilge en halv måneds trygd for de personer som kommer inn under alders- og tuberkulosestryd. Bevillingen er tenkt som støtte til ut.

Årsmøte i Presterød Folkeakademi

Presterød Folkeakademi holdt årsmøte på Presterød skole i går under ledelse av formannen, E. Berner Berntzen. Årsberetning og regnskap ble referert og godkjent.

Vedvalgte ble de uttredende medlemmer av styret, E. Berner Berntzen og sekretær og kasserer Birger Askheim gjenvålt. De øvrige medlemmer av styret er verkstleder Haukerud, viseformann, revisor Tangen og Fritz Fredriksen. Varamenn: Anton Bjerland og Markus Andersen. Revisorer ble utmaker Enge og Bjørn Mathisen.

Etter årsmøtet var det foredrag av driftsingeniør G. Rank under tittelen «Fra Ostens olje til Valloys bensin». Han fortalte om behandlingen av råoljen til bensin og nevnte de forskjellige biprodukter. Foredragsholderen kom også inn på de nye oljefunn i Saud-Arabia. Foredraget som ble ledsaget av lydfilm var meget interessant.

Arrangementet skal vare tre dager. I det første dag er reservert skolebarna, neste dag blir det åpning med film, foredrag og kåserier, og siste dag demonstreres fiskeretter, både de ferdige resultater med smaksprøver og tilberedelsen. Kontorsjefen nevnte av delikatesser som skulle forelegges publikum to slags roulader av fersk sild, sildekaker og 18—20 forskjellige ting av salt sild. Han kunne fortelle at den vintersilden som kommer i år blir hodekappet og tarmtrukket av en maskin som tar 200 sild i minuttet. Uerfillet er en mindre kjent fiskesort her. Den kommer man til å servere kokt i smulterryte med skinnen på. Husmodrene ville også gjerne ha med lettsaltet uer, hvilket ikke kontorsjefen hadde noe mot.

Men, så han, denne ensformigheten i fiskemat i familiene er helt drepende. Før vi ikke inn variasjon og husmodrenes fantasi, så var det ingen grunn til å drive opplysningsvirksomhet i det hele tatt. Skoleungene åt seg stappmette på smulterryte uer under fiskekampanjen på Elverum.

Det vil også bli anledning til å lære hvordan frosne fileter og innmat av fisk skal behandles og nyttes. Servering av smaksprøvene må husmodrene stille arbeidshjelp til. — Skolebarna i Tonsberg vil som sagt få en dag for seg selv til å lære fiskedelikatessene å kjenne, og kanskje er skolebarna fra Sem og Nøtterøy også så heldige at de får smake. Det er av de ting som skal nærmere utredes.

Ordfører Georg Martinsen takket kontorsjefen og sekretæren for at de var kommet hit ned. Han skjønte vi hadde mye å lære og håpet det gikk i orden med lokalet.

Kollisjon i Mollegaten

En lastebil fra Tonsberg og en syklist tornet sammen i går ved 13-ilden i Mollegaten. Sykkelen ble sterkt skadet, men syklisten — en 12 år gammel gutt fra Eik — slapp heldig fra kollisjonen.

for sykdom og rotter tettbebyggelse

innføre tvungen søppeltømming

direkte fra søppel og mangelfull renovasjon.

Rotteplagen i Svarstad er betydelig. Jeg kan nevne at det i ett enkelt beboelseshus i sentrum på tre dager ble tatt 13 rotter, på tross av både katter og tidligere utlagt gift.

Dr. Nordal konkludere med å foreslå at det blir innført tvungen søppeltømming i Svarstads tettbebyggelse. Han mente også at tømmingen bør besørges av kommunen. Uten overdrivelse kan dette problem sies å være et av de aller viktigste innen kommunen, og det tjener Lardal til ære at saken blir løst, slutter dr. Nordal sitt brev.

Herredstyret besluttet enstemmig å oversende saken til Svarstad Vel.

102513

TB 13.12.51